

ترجمه برای کودکان

مترجمان:

دکتر زاده مهر ترابی

عضو هیات علمی دانشگاه سیستان و بلوچستان

مهناز خباز

کارشناسی ارشد مترجمی زبان انگلیسی دانشگاه

فردوسی مشهد

سرشناسه : اویتینن، ریتا.

عنوان و نام پدیدآور: ترجمه برای کودکان / مترجمان: زادمهر ترابی، مهناز خباز
مشخصات نشر: زاهدان، دانشگاه سیستان و بلوچستان، ۱۳۹۷، ۱۶۵.

مشخصات ظاهری: ۳۳۴ص، وزیری.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۱۴۵-۹۳-۹.

وضعیت فهرست نویسی: فیفا

موضوع: ادبیات کودکان و نوجوانان - ترجمه ها - ترجمه

شناسه افزوده: ترابی، زادمهر، ۱۳۵۶، مترجم.

شناسه افزوده: خباز، مهناز، ۱۳۶۸، مترجم.

شناسه افزوده: دانشگاه سیستان و بلوچستان، مرکز چاپ و نشر.

شناسه افزوده: university of sistan and baluchestan

رده بندی کنگره: ۱۳۹۷ الف الف ۴/ت ۵/۱۰۰۹ P.N

رده بندی دیویی: ۴۱۸/۰۲

شماره کتابشناسی ملی: ۵۵۴۸۹۴۴

ناشر: انتشارات دانشگاه سیستان و بلوچستان

ترجمه برای کودکان

مترجمان: دکتر زادمهر ترابی، مهناز خباز

چاپ: چاپخانه المهدی دانشگاه سیستان و بلوچستان

نوبت چاپ: اول، ۹۷، قیمت: ۸۰/۰۰۰ تومان، شمارگان: ۱۰۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۱۴۵-۹۳-۹

تمام حقوق چاپ و نشر این اثر طبق قرارداد محفوظ است، هرگونه چاپ و تکثیر از محتویات این کتاب بدون اجازه کتبی ممنوع است، متخلفان به موجب قانون حمایت از حقوق مولفان، مصنفان و هنرمندان تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند.

فهرست مطالب

۱	سخنی با خوانندگان
۵	فصل ۱
۵	مقدمه
۷	هدف و برنامه ها
۱۵	موقعیت و تعادل :
۲۷	فصل ۲
۲۷	خوانش خوانندگان
۲۸	درک خواننده
۵۰	تبادل و گفتمان
۵۲	تبادل
۵۸	گفتمان
۶۲	اجرا
۷۵	فصل ۳
۷۵	مخاطب کیست؟
۸۲	کودک خود محور و اجتماعی
۹۲	دنیای جادویی کودکان
۹۸	سلطه بزرگسال
۱۰۳	کارناوال کودکان در مقابل همکاری
۱۱۵	فصل ۴
۱۱۵	ادبیات کودک و ادبیات برای کودکان

۱۳۵	فصل ۵.....
۱۳۵	ترجمه ادبیات کودک و ترجمه برای کودکان
۱۴۲	اقتباس و تبدیل.....
۱۶۰	نظام بسته و شکننده.....
۱۹۰	ترجمه واژگان و تصاویر درام.....
۲۱۹	نویسندگان به عنوان مترجمان.....
۲۲۴	تغییر دادن داستان های مومین.....
۲۳۷	آلیس در کودکی.....
۲۵۵	بازنگری داستان آلیس.....
۲۵۶	آلیس در فنلاند.....
۲۵۸	آلیس در سال ۱۹۰۶.....
۲۶۲	آلیس در سال ۱۹۷۲.....
۲۶۶	آلیس در سال ۱۹۹۵.....
۲۷۲	آلیس در گذر زمان.....
۲۷۳	برخورد پدر ویلیام با پدر شانتل در سرزمین عجایب.....
۲۸۳	فصل ۶.....
۲۸۳	داستان بی انتها.....
۳۰۳	منابع.....

سخنی با خوانندگان

از من معمایی بپرس تا جواب بدم: "ذات آدم"

وینی پو در بنجامین هوف

نوشتن این کتاب هم ساده بود و هم دشوار. انتخاب موضوع ساده بود: من با کتاب کودکان بزرگ شده‌ام. در بچگی برایم زیاد کتاب می‌خواندند و خودم هم برای خودم و فرزندانم بسیار کتاب می‌خوانم. من همچنین برای بچه‌ها کارتون می‌سازم، داستان می‌نویسم، تصویر سازی و ترجمه می‌کنم. گرچه انتخاب موضوع ترجمه برای کودکان بسیار طبیعی بود، آغاز حرکت از هنر به سمت نوشتن دشوار می‌نمود. به عنوان یک فنلاندی، ترجمه برای کودکان سالها مورد علاقه من بود. در فنلاند به طور سنتی مردم به ویژه برای کودکان، کتاب‌های زیادی را ترجمه می‌کنند. در حدود ۸۰ درصد از ۱۰۹۹ جلد کتاب‌های چاپ شده در سال ۱۹۹۷ ترجمه و بیشتر آنها برای کودکان هستند. ۱

یک پنجم جمعیت پنج میلیونی فنلاند زیر ۱۴ سال سن دارند و بنابراین می‌توان گفت نسبتاً جمعیت زیادی را کودکان مخاطب تشکیل می‌دهند.

یکی از دلایل آوردن فرهنگ از طریق ترجمه برای کودکان این است که فنلاند به مدت ۶۰۰ سال زیر سلطه فرهنگسوئد و صد سال زیر سلطه فرهنگ روسیه بوده است. لذا گرچه زبان فنلاندی همیشه در گفتگو به کار می‌رفته، زبان ادبی همیشه سوئدی بوده است.

در قرن ۱۹، این ذهنیت رواج یافت که تا زمانی که زبان فنلاندی در ادبیات، دولت، و اقتصاد به کار نرود فنلاند کشوری متمدن قلمداد نخواهد شد. بنابراین اولین اولویت آموزش زبان و ادبیات فنلاندی به جوانان بود. همانند بیشتر دیگر کشورها، اولین کتابهای منتشر شده برای کودکان ترجمه بودند، و این قدم اول به سوی ادبیات نوشته شده به فنلاندی بود.^۲

ترجمه برای کودکان

همانطور که قبلاً گفتم آغاز تحقیق در مورد ترجمه برای کودکان همزمان ساده و دشوار بود. انتخاب واژگان و معادل سازی جنسیت های انگلیسی سخت بود. مفاهیمی مانند متن اصلی و متن ترجمه مشکل بودند زیرا مترجمان به غیر از متن اصلی از منابع دیگری نیز برای ترجمه استفاده می کنند. من در ابتدا از واژه های متن اول و متن دوم استفاده کردم زیرا با برداشت من از ترجمه مطابقت داشتند، این واژه ها اهمیت یکسانی به هر دو متن می دادند. اما بعداً مشکلاتی پدید آمدند: متن اول هرگز متن اولی نبوده است چرا که متن های دیگری قبل از آن وجود داشته اند. برای رفع این مورد، ترجیح دادم تا از واژه های سنتی تر استفاده کنم.

من مشکلات مشابه و راه حل های مشابهی نیز در مورد کلمات اقتباس و ترجمه داشتم: معمولاً در مورد کارهای اقتباسی منظور من معنای قدیمی این کلمه است (به عنوان مثال در مورد اختصارات)، حتی اگر از نظر من تمامی ترجمه ها به نوعی اقتباس باشند. به هر حال ترجمه نوعی بومی سازی نیز است.

در زبان انگلیسی بعضی از نویسندگان برای اشاره به یک کودک از ضمیر اشاره برای اشیاء استفاده می کنند. به نظرم این کاربرد غلط است چرا که نوزادان از بدو تولد دختر یا پسر هستند. بدین ترتیب کاربرد جنسیت در انگلیسی برای من همیشه دردسر ساز بوده است. در فنلاندی ما به یک زن و یک مرد با یک ضمیر اشاره می کنیم. در ابتدا و به خاطر روان شدن متن ترجیح دادم از ضمیر مرد استفاده کنم، کاری که امروزه نیز رایج است. اما این ضمیر شامل زنان نمی شد پس تصمیم گرفتم به هردو جنسیت اشاره کنم. از آن جایی که من خودم زن هستم تصمیم گرفتم ضمیر زنان را در ابتدا قرار دهم.

در این کتاب هدف من است که تجربیات فنلاندی خود را به فرهنگ و زبان دیگری به صورت مکالمه محور ترجمه کنم.

پی نوشت:

۱. آمار از کتاب انجمن ناشران فنلاند، مرکز اطلاعات ادبیات فنلاند، و موسسه ادبیات کودکان فنلاند گرفته شده اند.